

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind aprobarea și finanțarea unor programe de garantare în domenii prioritare pentru economia românească

Întrucât 99,7% dintre companiile din România sunt întreprinderi mici și mijlocii care contribuie cu aproximativ 60% din produsul intern brut și angajează 60% din forța de muncă,

având în vedere că dezvoltarea și îmbunătățirea ecosistemului antreprenorial reprezintă o prioritate a programului economic - parte componentă semnificativă a Programului de guvernare 2021 - 2024, în condițiile în care sectorul întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă un contributor de importanță strategică la creșterea economică și crearea de locuri de muncă, sens în care trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice care vizează printre altele creșterea accesului la finanțare,

întrucât este necesară crearea unui cadru legislativ favorabil pentru creșterea gradului de eligibilitate bancară a întreprinderilor mici și mijlocii și a altor categorii de beneficiari eligibili și de îmbunătățire a accesului acestora la finanțare,

întrucât s-a constatat existența unei tendințe de îmbunătățire a performanțelor economice și financiare ale companiilor nefinanciare, care trebuie susținută prin măsuri adecvate de sprijin în vederea asigurării accesului la finanțare,

deoarece relansarea pe baze sustenabile a creditării către sectorul real al economiei, caracterizat prin dinamism și diversitate, necesită luarea în regim de urgență a unor măsuri care să răspundă nevoilor de finanțare și garantare specifice acestui sector,

luând în considerare faptul că, tot mai multe companii nefinanciare au raportat că nu au accesat finanțare de la instituții de credit sau instituții financiare nebancare, respectiv 77% dintre acestea, în creștere față de anul 2020, când 75% la sută se aflau în această situație, potrivit ultimului sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România dat publicității de Banca Națională a României în luna iunie 2021.

Având în vedere că, o parte semnificativă dintre companiile nefinanciare autohtone respondente, care au accesat un credit în anul 2021, au semnalat cerințele privind valoarea sau tipul garanției și nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor ca provocări majore în procesul de aplicare în vederea obținerii finanțării de la bănci și instituții financiare nebancare.

Variația produsului intern brut în anul 2022 ar putea înregistra o evoluție negativă, ca urmare a manifestării efectelor pandemiei de COVID-19, iar adoptarea unor măsuri de natură economică de către statele membre ale Uniunii Europene reprezintă acțiuni esențiale pentru a atenua aceste repercusiuni negative asupra economiei.

În circumstanțele excepționale create de manifestarea la nivel global a efectelor generate de pandemia de COVID-19, întreprinderile de toate tipurile se pot confrunta cu o lipsă severă de lichiditate, care ar putea periclita atingerea obiectivelor de creștere asumate la nivel guvernamental.

Luând în considerare cele menționate anterior, se impune o acțiune decisivă și cu un impact ridicat pentru asigurarea lichidității întreprinderilor mici și mijlocii pe perioada în care se manifestă efectele pandemiei de COVID-19.

Considerând că elementele cadrului macroeconomic actual conturează o situație excepțională, se impune luarea unor măsuri urgente care să vizeze accesul la garantare și creditare, în cadrul unor programe de garantare în domenii prioritare pentru economia românească, în cadrul cărora se vor sprijini categoriile de beneficiari eligibili prin acordarea de garanții de stat pentru creditele destinate realizării investițiilor și/sau pentru creditele/liniile de credit necesare pentru finanțarea capitalului de lucru.

Tinând cont că prin Programul de guvernare Guvernul României 2021-2024 își asumă modernizarea comunităților locale prin stimularea investițiilor în mediul rural și că este necesară susținerea realizării obiectivelor de investiții care creează premise favorabile pentru dezvoltarea mediului de afaceri în toate localitățile din România,

În lipsa adoptării măsurilor propuse în regim de urgență, operatorii economici care activează în sectoare prioritare ar beneficia de condiții de finanțare necorespunzătoare sau nu ar putea beneficia de o finanțare adecvată pentru proiectele de investiții.

Consecințele neadoptării acestor măsuri vor fi eliminarea de pe piață a unui număr semnificativ de întreprinderi mici și mijlocii din toate sectoarele de activitate din România și apariția unor efecte sociale deosebit de importante, respectiv disponibilizarea unei mase semnificative a salariaților din România care în prezent sunt angajați în aceste societăți.

Luând în considerare actualele evoluții geopolitice care amplifică gradul de incertitudine și implicit conduce la adoptarea unui comportament mult mai rezervat al creditorilor cu efecte negative semnificative în rândul mediului de afaceri prin amânarea deciziilor de investiții și restrângerea activității ca urmare a imposibilității accesării capitalului de lucru,

Având în vedere că prevederile Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei pandemii de COVID-19 expiră la data de 30 iunie 2022, respectiv data până la care pot fi implementate schemele de ajutor de stat și poate fi acordat sprijin companiilor iar în situația în care acest termen nu se va prelungi schemele de ajutor de stat nu vor putea fi implementate sub acest Cadru,

Întrucât statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea continuării activității economice, iar agricultura, susținerea producției autohtone, a inovării și a sectorului construcțiilor reprezintă priorități majore ale Guvernului și întrucât elementele mai sus prezentate vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată,

Situația extraordinară prevăzută la art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, se motivează prin necesitatea luării unor măsuri urgente care să asigure un climat investițional atractiv pentru localitățile României, menit să ducă la creșterea numărului de locuri de muncă, neadoptarea în regim de urgență a programelor conducând pe termen lung la contracția economiei românești,

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență

ART. 1

(1) Prin prezenta ordonanță de urgență se aprobă programele de garantare în domeniile prioritare sub formă de scheme de garantare cu componentă de ajutor de stat, care au ca obiectiv deblocarea accesului la finanțare al beneficiarilor care se confruntă cu dificultăți generate de pandemia de COVID-19, în vederea realizării proiectelor de investiții și asigurării continuității în desfășurarea activității acestora.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 4 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, prin prezenta ordonanță de urgență se instituie un mecanism de garantare în baza căruia Ministerul Finanțelor este autorizat să mandateze Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A.-IFN, denumit în continuare F.N.G.C.I.M.M. și Fondul Român de Contragarantare SA., denumit în continuare F.R.C., pentru a acorda beneficiarilor eligibili ai programelor de garantare prevăzute la art. 2, 6 și 8, respectiv Fondul de Garantare a Creditului Rural S.A.-IFN, denumit în continuare F.G.C.R., pentru programul prevăzut la art. 4, în numele și în contul statului, ajutor de stat sub formă de garanții, care acoperă în proporție de maximum 90% creditele acordate de către instituții de credit pentru realizarea investițiilor și/sau pentru susținerea activității curente.

(3) Sursa de plată a garanțiilor acordate de către F.N.G.C.I.M.M., F.R.C., respectiv F.G.C.R. în numele și în contul statului pentru creditele obținute de beneficiarii eligibili în cadrul programelor de garantare în domenii prioritare pentru economia românească este bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor - Acțiuni generale, titlul "Alte transferuri", cod 55, alineatul "Sume rezultate din executarea garanțiilor acordate din bugetul de stat", cod 55.01.50.

(4) Facilitățile în vederea susținerii accesului beneficiarilor eligibili la finanțare constau în:

- a) ajutor de stat sub formă de garanții, care acoperă în proporție de maximum 90% creditele acordate de către instituții de credit pentru realizarea investițiilor și/sau pentru susținerea activității curente, exclusiv dobânzile, comisioanele și spezele bancare, aferente creditului garantat;
- b) ajutor de stat sub forma de grant, care acoperă integral valoarea comisionului de risc și a comisionului de administrare pe toată perioada de valabilitate a garanției acordate, dobânda aferentă creditelor/liniilor de credit pe perioadele prevăzute în procedurile de implementare a fiecărui program, precum și o componentă nerambursabilă de maximum 10% din valoarea finanțării garantate, după caz, în condițiile prevăzute în procedurile de implementare.

(5) Ajutoarele de stat sub forma grantului se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor - Acțiuni generale.

ART. 2

(1) Se aprobă PROGRAMUL IMM PROD pentru asigurarea lichidităților și finanțarea investițiilor realizate de către IMM-uri, inclusiv start-upuri, din zona urbană, pentru următoarele obiective:

- a) încurajarea producției autohtone de bunuri de larg consum, creșterea capacității de producție,
- b) reconversia de la intermediere la producție,
- c) digitalizarea activității,

d) alinierea/îmbunătățirea standardelor de mediu, inclusiv îmbunătățirea eficienței energetice în cadrul proceselor de producție.

(2) În vederea realizării obiectivelor prevăzute la alin.(1), se pot finanța următoarele cheltuieli:

a) achiziția de echipamente și utilaje, inclusiv pentru reconversia de la intermediere la producție sau demararea de activități noi de producție;

b) achiziția, amenajarea de terenuri și achiziția/construcția de hale destinate producției;

c) achiziția de echipamente, softuri, consultanță pentru transformarea digitală a IMM-urilor inclusiv proiecte de rețehnologizare pentru IMM-urile care activează și dezvoltă proiecte în industria producătoare;

d) achiziția de echipamente în vederea alinierii la obiectivele de mediu care să genereze eficiență energetică consumului propriu, panouri solare, stații de biogaz, stații de reciclare;

e) finanțarea capitalului de lucru pentru stocuri materii prime, materiale și mărfuri (în cazul companiilor producătoare care dețin propriile lanțuri de distribuție) și a altor cheltuieli de exploatare, pentru firmele care intenționează să deschidă/dezvolte/diversifice activități de producție, inclusiv pentru internaționalizare, ori să facă reconversia de la intermediere la producție.

ART. 3

(1) Bugetul schemei de ajutor de stat aferente PROGRAMULUI IMM PROD este de 268.544.792 lei, pentru un număr de 2.550 de beneficiari.

(2) Pentru anul 2022, plafonul total al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul PROGRAMULUI IMM PROD este de 1.500.000.000 lei.

ART. 4

(1) Se aprobă PROGRAMUL RURAL INVEST pentru asigurarea lichidităților și finanțarea investițiilor realizate de către beneficiarii eligibili care își localizează producția în mediul rural și urban mic, pentru încurajarea dezvoltării afacerilor în aceste zone.

(2) În cadrul programului prevăzut la alin.(1) sunt eligibile următoarele destinații ale finanțărilor aferente creditelor de investiții și capital de lucru:

a) achiziția de terenuri agricole și achiziția de părți sociale ale întreprinderilor din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și industriei alimentare;

b) dotare/rețehnologizare și automatizare;

c) alinierea la obiectivele de mediu care să genereze eficiență și independență energetică;

d) refinanțare credite de investiții și/sau credite pentru capital de lucru;

e) adeverințe de depozitare pentru producătorii de cereale;

f) agricultură, industrie alimentară, piscicultură și acvacultură.

(3) Activitățile eligibile la finanțare în cadrul PROGRAMULUI RURAL INVEST asociate destinațiilor prevăzute la alin. (2) se stabilesc prin ordinul comun al ministrului finanțelor și ministrului agriculturii și dezvoltării rurale prevăzute la art. 12 alin. (3).

ART.5

(1) Bugetul schemei de ajutor de stat aferente PROGRAMULUI RURAL INVEST este de 530.583.333 lei, pentru un număr estimat de 4.286 de beneficiari.

(2) Pentru anul 2022, plafonul total al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul programului RURAL INVEST este de 2.500.000.000 lei.

ART. 6

(1) Se aprobă PROGRAMUL GARANT CONSTRUCT în vederea asigurării lichidităților și finanțării investițiilor pentru IMM-urile din sectorul construcțiilor implicate în proiecte privind îmbunătățirea eficienței energetice, investiții în domeniul energiei verzi și aliniere la obiectivele de mediu.

(2) În cadrul programului prevăzut la alin. (1) se aprobă Subprogramul de susținere a proiectelor de investiții pentru IMM-urile din sectorul construcțiilor și Subprogramul de susținere a proiectelor de investiții de scară mică pentru unitățile administrativ-teritoriale, care presupun finanțarea unor activități din sectorul construcțiilor.

(3) În cadrul programului prevăzut la alin.(1) sunt eligibile următoarele categorii de cheltuieli:

a) achiziția de echipamente și utilaje de construcții, logistică industrială inclusiv pentru demararea de activități noi în sectorul construcții;

b) construcția, achiziția, amenajarea de hale pentru uz propriu inclusiv pentru demararea de activități noi în sectorul construcții;

c) achiziția de echipamente, softuri, consultanță pentru transformarea digitală a IMM-urilor care derulează contracte în sectorul construcții;

d) achiziția de echipamente în vederea alinierii la obiectivele de mediu care să genereze eficiența consumului propriu, panouri solare, stații de biogaz, stații de reciclare;

e) finanțarea capitalului de lucru pentru achiziția de materiale de construcții, combustibil, energie, plata salariilor pentru IMM-urile care derulează contracte în sectorul construcții.

ART.7

(1) Bugetul schemei de ajutor de stat aferente PROGRAMULUI GARANT CONSTRUCT este de 495.572.822 lei, pentru un număr de 4.165 de beneficiari.

(2) Pentru anul 2022, plafonul total al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul PROGRAMULUI GARANT CONSTRUCT este de 2.500.000.000 lei, din care 1.250.000.000 lei pentru Subprogramul de susținere a proiectelor de investiții pentru IMM-urile din sectorul construcții și 1.250.000.000 lei pentru Subprogramul de susținere a proiectelor de investiții de scară mică pentru unități administrativ-teritoriale, care presupun finanțarea unor activități din sectorul construcțiilor.

ART. 8

(1) Se aprobă PROGRAMUL INNOVATION în vederea sprijinirii capacității de inovare, susținerii activităților la export ale IMM-urilor cu activitate în domenii de comerț și servicii, cu cifra de afaceri mai mică de 1 milion euro, care activează în industria exportatoare, nepoluantă.

(2) Finanțările în cadrul programului prevăzut la alin. (1) pot avea următoarele destinații:

- a) stimularea exporturilor românești;
- b) susținerea tranzacțiilor internaționale și a investițiilor românești în străinătate;
- c) stimularea comerțului on-line și a digitalizării;
- d) rețehnologizarea companiilor locale;
- e) achiziții software și certificate de e-commerce și de administrare a unei firme;
- f) obținerea brevetelor de invenție privind produse, strategii, mediu, digitalizare;

ART.9

(1) Bugetul schemei de ajutor de stat aferente PROGRAMULUI INNOVATION este de 214.550.000 lei, pentru un număr de 1.835 de beneficiari.

(2) Pentru anul 2022, plafonul total al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul programului INNOVATION este de 1.000.000.000 lei.

ART.10

(1) În cazul creditelor de investiții acordate în cadrul programelor de garantare, garanția de stat este garantată cu ipotecă legală imobiliară și/sau mobilă asupra activelor finanțate prin credit.

(2) În cazul creditelor/liniilor de credit destinate finanțării capitalului de lucru acordate în cadrul programelor de garantare, garanția de stat este garantată cu ipotecă legală asupra soldurilor creditoare ale tuturor conturilor deschise de beneficiarii programului la instituția de creditare.

(3) Ipotecile imobiliare și/sau mobiliare prevăzute la alin.(1) se instituie în baza prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, în favoarea statului Român, reprezentat de Ministerul Finanțelor, prin F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, și sunt valabile până la stingerea creanțelor datorate de beneficiari, în limita creditului contractat.

(4) Ipotecile imobiliare și/sau mobiliare prevăzute la alin. (1) se înscriu în cartea funciară a imobilelor și/sau în Registrul Național de Publicitate Mobilă, respectiv în registrele de evidență și publicitate asimilate, după caz, în baza contractului de garantare.

ART.11

(1) Între Ministerul Finanțelor și –F.N.G.C.I.M.M., F.G.C.R. respectiv F.R.C. se încheie câte o convenție prin care se stabilesc drepturile și obligațiile părților în derularea finanțării prin credite bancare cu garanție de stat, al cărei model va fi aprobat prin ordin de ministru.

(2) Contractele prin care –F.N.G.C.I.M.M., F.G.C.R. și F.R.C. acordă garanțiile în cadrul programelor de garantare prevăzute la art. 2, 4, 6 și 8 constituie titluri executorii și au valoare de înregistrări autentice.

(3) Creanțele rezultate din plata garanțiilor de stat acordate și plătite instituției de credit în cadrul programelor sunt asimilate creanțelor bugetare a căror colectare și recuperare se efectuează de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, conform procedurii reglementate de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător.

(4) Pentru sumele prevăzute la alin. (3) se datorează dobânzi și penalități de întârziere conform dispozițiilor Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare, calculate

de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală începând cu ziua următoare datei plății sumei rezultate din plata garanției de stat și până la data stingerii inclusiv și sunt recuperate de către acestea.

(5) În cazul creditelor de investiții, în vederea recuperării sumelor rezultate din plata garanțiilor, valorificarea activelor finanțate prin credit care fac obiectul contractului de garantare în cadrul procedurii de executare silită prevăzute la alin. (3) se efectuează de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(6) Instituția de credit are dreptul la plata valorii de executare a garanției în cazul producerii riscului de credit, în condițiile programului.

(7) Sumele rezultate din plata garanțiilor de stat acordate de F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, prin program, în numele și contul statului, se plătesc instituției de credit de către Ministerul Finanțelor de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor - Acțiuni generale, titlul "Alte transferuri", cod 55, alineatul "Sume rezultate din executarea garanțiilor acordate din bugetul de stat", cod 55.01.50, pe baza documentelor justificative prezentate de F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, și se recuperează de la beneficiarul programului în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(8) Pentru toate categoriile de credite garantate în cadrul programului, pierderile trebuie suportate proporțional cu procentul de garantare și în același mod de către instituția de credit și statul român, prin Ministerul Finanțelor.

(9) După efectuarea plății prevăzute la alin.(7), Ministerul Finanțelor informează F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, cu privire la efectuarea plății și la data acesteia, iar F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, întocmesc un înscris, act premergător procedurii de executare silită, prin care se individualizează creanța rezultată prin plată.

(10) În termen de 15 zile calendaristice de la data primirii informării prevăzute la alin. (9), F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, transmit înscrisul prevăzut la alin. (9) debitorului beneficiar al finanțării garantate, precum și spre informare instituției de credit finanțatoare.

(11) Înscrisul prevăzut la alin. (9), împreună cu dovada efectuării procedurii de transmitere către debitorul beneficiar al finanțării garantate, însoțite de contractul de garantare și de documentele prevăzute în schemele de ajutor de stat asociate programelor aprobate prin prezenta ordonanța de urgență, se înaintează organelor fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, pentru aplicarea măsurilor de executare silită, potrivit Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(12) Prin derogare de la prevederile art. 258 alin. (1) din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare, sumele provenite din valorificarea potrivit alin. (5) a activelor finanțate din creditul de investiții garantat în cadrul programului, pentru care a fost instituită ipoteca legală proporțional cu procentul de garantare, se eliberează și se distribuie proporțional cu riscul asumat de fiecare dintre părți, între statul român, prin Ministerul Finanțelor, și instituția de credit după deducerea cheltuielilor de orice fel, făcute de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu urmărirea și conservarea bunurilor al căror preț se distribuie.

(13) Organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală sunt obligate să înștiințeze din oficiu instituția de credit în favoarea căreia au fost înscrise ipotecile legale, pentru a participa la distribuirea prețului.

(14) Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită se va consemna de îndată de către executorul fiscal din cadrul organului fiscal competent al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, într-un proces-verbal, care se va semna de toți creditorii îndreptățiți.

(15) În cazul debitorilor care intră în procedura insolvenței după comunicarea de către F.N.G.C.I.M.M./F.R.C./F.G.C.R., după caz, organelor fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală a documentelor prevăzute la alin. (11), înscrierea la masa credală pentru creanța rezultată din plata valorii de executare a garanției de stat se realizează de către acestea.

(16) Sumele recuperate ca urmare a punerii în executare a contractului de garantare, precum și cele recuperate ca urmare a punerii în executare a garanțiilor prevăzute la art. 10 alin. (1) de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, proporțional cu procentul de garantare, în limita creanței rezultate din valoarea de executare a garanției de stat se fac venit la bugetul de stat și se încasează într-un cont de venituri bugetare distinct.

ART.12

(1) Programele prevăzute la art. 2, 4, 6 și 8 se implementează prin intermediul unor scheme de ajutor de stat care vor fi notificate Comisiei Europene în baza Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 2020/C 91 I/01.

(2) Schema de ajutor de stat asociată PROGRAMULUI IMM PROD se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor.

(3) Schema de ajutor de stat asociată PROGRAMULUI RURAL INVEST se aprobă prin ordin comun al ministrului finanțelor și ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

(4) Schema de ajutor de stat asociată PROGRAMULUI GARANT CONSTRUCT se aprobă prin ordin comun al ministrului finanțelor și ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației.

(5) Schema de ajutor de stat asociată PROGRAMULUI INOVATION se aprobă prin ordin comun al ministrului finanțelor și ministrului cercetării, inovării și digitalizării.

(6) Schemele de ajutor de stat se aprobă după emiterea deciziei de autorizare de către Comisia Europeană cu respectarea procedurilor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM MINISTRU

Nicolae-Ionel CIUCĂ